

Voor elkaar in de provincie

De provincie is veel meer dan een tussenlaag in het openbaar bestuur. Zij heeft duidelijk haar eigen taken en verantwoordelijkheden. Deze taken liggen op terreinen als woningbouw, verkeer en vervoer, economie, natuur en landschap, recreatie, cultureel erfgoed, water en zorg en welzijn. De provinciale verkiezingen zijn dus van groot belang voor uw eigen directe (leef)omgeving.

De uitslag van de provinciale verkiezingen is niet alleen van invloed op de hoeveelheid ChristenUnie-zetels (*of: ChristenUnie-SGP-zetels*) in de Provinciale Staten. De leden van de Eerste Kamer worden gekozen door de leden van de Provinciale Staten. Dat gebeurt een paar maanden na de provinciale verkiezingen. Daarom is de uitslag van de provinciale verkiezingen ook van groot belang voor de samenstelling van de leden van de Eerste Kamer.
Uw stem telt dus dubbel!

Maakt de ChristenUnie zoveel verschil?

Ja. Het politieke handelen van de ChristenUnie valt op door haar heldere, maar genuanceerde aanpak van problemen. Wij gaan niet voor de makkelijkste oplossingen, maar wel voor de meest duurzame. Wij gaan voor die oplossingen die uiteindelijk het beste zijn voor mens en milieu.

Onze opvattingen en plannen, zoals u die verderop in dit programma kunt lezen, baseren wij op uitgangspunten, die we hebben ontleend aan de Bijbel. De belangrijkste van deze uitgangspunten is dat we willen bouwen aan een betrouwbare en rechtvaardige overheid. Een overheid die het zwakke beschermt, een overheid die kiest voor een goed beheer van Gods goede schepping.

We kiezen voor goede zorg, voor gezinswaarden, voor een goede onderlinge afstemming van voorzieningen, voor een boer- én milieuvriendelijk landbouwbeleid, voor het stimuleren van vrijwilligerswerk en voor goed onderwijs dat aansluit bij de vraag vanuit de maatschappij. Ook zet de ChristenUnie zich in voor een integer bestuur en voor de leefbaarheid van kleine kernen.

De ChristenUnie maakt zich hard voor een gezonde economie die niet 24 uur per dag en 7 dagen per week doordraait, voor bescherming van de goede zeden, voor recreatieve, gezonde sportbeoefening, voor leefbare wijken, voor zorgvuldige omgang met de vrijheid van meningsuiting en voor behoud van identiteitsgebonden instellingen.

ChristenUnie = christelijk-sociaal = voor elkaar!

Inhoud	pagina
ALGEMEEN BESTUUR	2
OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	4
ZORG EN WELZIJN	5
ECONOMIE	7
MILIEU EN ENERGIE	9
RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING	11
VERKEER EN VERVOER	12
LANDBOUW EN LANDELIJK GEBIED	13
WATERHUISHOUDING	14
KUNST, CULTUUR, CULTUREEL ERFGOED EN SPORT	15
FINANCIËN EN BEHEER	16
<i>Missie en Verklaring van de ChristenUnie</i>	17

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

ALGEMEEN BESTUUR

Trends en uitgangspunten

Nederland is een steeds complexer wordende samenleving, waar alles steeds meer met elkaar samenhangt. Plaatselijke problemen hebben vaak een landelijke, Europese of zelfs mondiale dimensie.

De regelgeving is ingewikkeld en de verantwoordelijkheden van rijk, provincie en gemeente zijn niet altijd even helder. De ChristenUnie streeft naar duidelijke regelgeving, duidelijk afgebakende verantwoordelijkheden en voldoende middelen om die verantwoordelijkheden waar te maken. We zetten ons in voor herstel en handhaving van het gezag van de overheid. .

De overheid heeft in de afgelopen jaren er zelf toe bijgedragen dat Nederland ingewikkelder is geworden, ook door het optuigen van samenwerkingsverbanden tussen gemeenten. Daardoor is er een slecht controleerbare bestuurslaag gekomen tussen gemeenten en provincies: de WGR-plus-regio's. De ChristenUnie is daar niet gelukkig mee, en werkt aan sterkere provincies en sterkere gemeenten, en zo weinig mogelijk 'bestuurlijke drukte' daartussen.

De overheid maakt haar eigen regels: in de ogen van de ChristenUnie zijn dat er soms te veel. Er moet dus serieus werk gemaakt worden van het verminderen van het aantal regels, ook op provinciaal niveau.

De ChristenUnie hecht aan duidelijke spelregels tussen overheden onderling. De groeiende praktijk van Brussel om direct zaken te doen met de provincie is daarmee strijdig. De Provincie zal daarom ook in Brusselse aangelegenheden een goed overleg blijven voeren met de rijksoverheid.

Speerpunten voor integriteit

Het optreden van de provinciale overheid heeft dikwijls grote gevolgen voor burgers en bedrijven. Dit vraagt om vertrouwen in haar functioneren. Wij pleiten daarom voor een nota integriteit voor het handelen van de provincie.

Onderdelen van deze nota kunnen zijn:

- bestuurders nemen publiekelijk verantwoordelijkheid op zich en leggen ook publiekelijk verantwoording af;
- besluitvormingsprocessen zijn volledig transparant;
- er wordt open gecommuniceerd;
- met macht en invloed wordt open, integer en dienstbaar omgegaan;
- bij werving van personeel dient integriteit deel uit te maken van de procedure (invoering ambtseed)¹.

Speerpunten voor communicatie

- Het provinciebestuur werkt actief aan een vertrouwensrelatie met de burgers. De ChristenUnie werkt aan een goed contact met de eigen achterban, maar ook met andere burgers en vertegenwoordigende organen.
- Interactieve beleidsvorming kan de kwaliteit van het beleid en het draagvlak onder burgers doen toenemen. Het bevordert ook de democratische participatie van burgers. De burger moet daarbij wel gebruik kunnen maken van bij de provincie aanwezige expertise. Bij het interactief vormen van beleid wordt vooraf helder gemaakt wat de rol van burgers en bestuurders is in het proces, om teleurstelling en verwijdering te voorkomen. Afweging en besluitvorming dienen altijd te liggen bij het democratisch gekozen overheidsorgaan.
- Besluitvorming en afwegingen moeten voor de burgers duidelijk gemaakt worden. Strategisch beleid, afgebakende delen uit het omgevingsbeleid (kleine kernenbeleid, bundeling van woningbouw en bedrijvigheid), gebiedsgericht beleid, en verkeersmaatregelen lenen zich uitstekend voor interactief beleid.

Speerpunten op bestuurlijk niveau

- Veel maatschappelijke vraagstukken vragen om een integrale aanpak. De ChristenUnie vindt dan ook een versterking van de provincie een essentieel onderdeel van de modernisering van het overheidsmanagement. Voor de provincie als middenbestuur kan dat nieuwe verantwoordelijkheden geven, zoals meer uitvoerende of robuustere coördinerende taken. Daarvoor zal de provincie over de juiste juridische, financiële en organisatorische middelen dienen te beschikken. Herindelingen van provincies kan, zeker in de Randstad, helpen de bestuurlijke drukte te verkleinen, en besluitvorming te verbeteren..
- Bij grote projecten moet er een goede afstemming zijn tussen Rijk, provincie(s) en gemeenten.
- Bij een verdergaande herindeling van gemeenten gaan wij uit van de bestuurskracht én van de identiteit van gemeenten. Bestuurskracht mag niet alleen maar gemeten worden in termen van kwantiteit, maar moet ook beoordeeld worden volgens kwalitatieve criteria (veiligheid, leefbaarheid, duurzaamheid, identiteit). Een herindeling moet niet van bovenaf opgelegd worden; voorkeuren van betrokken gemeenten worden zoveel mogelijk gevolgd.
- De bestuurskracht van gemeente kan toenemen indien zij, op vrijwillige basis, gericht gebruik kunnen maken van expertise die bij de provincie beschikbaar is. De provincie richt haar organisatie zó in, dat zij flexibel genoeg is om de gemeenten van dienst te kunnen zijn.
- Gebiedsgerichte beleidsvorming en uitvoering: om het integraal werken te bevorderen maakt de provincie werk van Gebiedsgericht werken.

¹ http://www.integriteitoverheid.nl/sectorinformatie/provincies/ipo_als

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

- Beleidsplannen worden SMART geformuleerd : Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Trends en uitgangspunten

Criminaliteit, onleefbaarheid en onveiligheid moeten krachtig bestreden worden. De zorg voor de veiligheid van de burgers behoort tot de kerntaken van de overheid. De ChristenUnie is tegen een gedoogcultuur omdat het voor alle burgers van belang is dat er duidelijke regels bestaan en dat die ook gehandhaafd worden. Niet alleen de overheid is echter verantwoordelijk. Burgers, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties zullen zich samen eveneens verantwoordelijk moeten weten voor de bevordering van de veiligheid. Een leefbare samenleving vraagt om een sterk normbesef bij overheden en burgers. De ChristenUnie wil dat ook het provinciebestuur hierin zijn verantwoordelijkheid neemt.

De ChristenUnie betreurt het dat er naast de twaalf provincies een structuur van 25 invloedrijke regio's (politie, brandweer en geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR)) wordt opgetuigd.² In combinatie met de plannen voor een nieuw politiestelsel is dit een gemiste kans om gemeenten en provincies meer verantwoordelijkheid en inspraak te geven op het veiligheidssterrein. De "bestuurlijke drukte zal alleen maar toenemen.

De ChristenUnie maakt zich zorgen over deze veiligheidsregio's, mede omdat een duidelijke democratische legitimatie en controle ontbreekt.

Speerpunten voor openbare orde

- In samenwerking met gemeenten worden activiteiten ontplooid om geweld terug te dringen. Daarbij zoeken wij naar fundamentele vragen over de oorzaken van dit geweld. De samenleving wordt daarbij nadrukkelijk betrokken.

Speerpunten voor veiligheid

- Provinciale en gemeentelijke rampenplannen moeten regelmatig getoetst worden op actualiteit en doeltreffendheid. Bovendien dienen de plannen op elkaar afgestemd te worden. Daarvoor is een voortdurende inventarisatie nodig van risico opleverende objecten.
- Een actuele digitale risicokaart blijft via voorlichtingsmateriaal en op de provinciale website beschikbaar voor de burgers.
- Het provinciebestuur is actief betrokken bij de vraag of de hulpverleningsdiensten (politie, brandweer, ambulance) optimaal functioneren.
- Een duidelijkere rol voor de Commissaris van de Koningin als portefeuillehouder veiligheid.

² <http://www.minbzk.nl/veiligheid/veiligheidsregio's>

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

ZORG EN WELZIJN

Trends en uitgangspunten

De ChristenUnie is van mening dat bij het welzijn het provinciale beleid gericht moet zijn op de eigen verantwoordelijkheid. De eigen keuzemogelijkheid van de burger dient gestimuleerd en ondersteund te worden. De huidige tendensen van individualisme, vereenzaming, opvoedingsproblemen, zinloos geweld, criminaliteit, materialisme en verval in verslavingen, vragen ook goede en professionele hulp. Het is belangrijk dat bepaalde groepen mensen niet louter als probleem worden gezien en benaderd. Beleid gaat uit van eigen capaciteiten van de hulpvrager.

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. De ChristenUnie kan dit volmondig beamen. De zorg voor onze jeugd is allereerst een verantwoordelijkheid van de ouders. Soms redden de ouders het niet alleen, dan is er professionele hulp nodig. Die extra zorg moet zoveel mogelijk tijdig, dichtbij en kortdurend zijn.

Onze gehandicapte medemens is ook een volwaardig lid van onze maatschappij. Elk mens is een uniek schepsel van God. Binnen de mogelijkheden die zij van hun Schepper hebben ontvangen moeten zij in staat worden gesteld zich te ontplooiën. Het feit dat er in Nederland in verhouding steeds meer ouderen komen, vraagt ook van de provincie extra aandacht.

Op het gebied van zorg en welzijn is een vermindering van de verkokering in regelgeving noodzakelijk. Het beleid dient gericht te zijn op de vraag naar zorg. Samenwerking van uitvoerende organisaties moet beloond worden. Niet de continuïteit van de instelling moet centraal staan maar het resultaat naar de burgers toe.

Speerpunten jeugd

- Ouders en kinderen staan als hulpvrager centraal in de verdere vormgeving van de jeugdzorg. De organisatie van de jeugdhulpverlening dient flexibel in te spelen op de veranderingen in de hulpvragen.
- De provincie is het ideale niveau voor het organiseren van de Jeugdzorg: de (kleinere) gemeenten zullen niet in staat zijn alle noodzakelijke expertise in huis te halen en het Rijk staat veel te ver van de werkvloer af. Provincie en gemeenten geven samen een integraal jeugdbeleid gestalte.
- Er is veel winst te boeken voor de hulpvragende kinderen door een goede uitvoering van de preventieve jeugdtaken van gemeenten. Het is in het belang van kind en ouder dat zoveel mogelijk wordt voorkomen dat kinderen in de gespecialiseerde jeugdzorg terecht komen. De ChristenUnie vindt daarom dat gemeenten hierbij op hun verzoek moeten worden ondersteund door de provincie.
- De algemene Jeugdzorg dient voor alle hulpvragers snel en drempelloos toegankelijk te zijn.
- Kinderen die noodzakelijk uit huis geplaatst worden, komen in een daartoe opgezette inrichting, en worden nooit opgesloten in een justitiële inrichting als zij niet veroordeeld zijn voor strafbare feiten.
- Internet kan een goed hulpmiddel zijn jongeren de weg te laten vinden in de Jeugdzorg. Het internet is immers het medium voor de meeste jongeren. Initiatieven daartoe worden gesteund.
- Een kind staat pas op de wachtlijst als er een indicatie is afgegeven. De ChristenUnie vindt dat de periode tussen aanmelding van een kind en (start van) indicatiestelling niet meer dan enkele weken mag bedragen. Voor urgente hulpvragen mag er helemaal geen oponthoud zijn.
- Wachtlijsten voor Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's), Crisisopvang en andere urgente hulpvormen zijn uit den boze. Andere vormen van jeugdzorg blijven verschoond van lange wachttijden. De Provincie houdt constant de wachtlijsten en de wachttijden bij, en heeft een flexibel budget ter beschikking om plotselinge grotere hoeveelheden hulpvragen adequaat te kunnen oppakken.
- Identiteitsgebonden hulpverleningsorganisaties kennen ook geen lange wachtlijsten en wachttijden. Deze organisaties krijgen dezelfde financiële en andere ruimte om hun werk te doen als andere organisaties.
- Gezinscoaching is een goed instrument om vroegtijdig grotere problemen te voorkomen. De ChristenUnie steunt initiatieven dienaangaande.
- Sport en werk en fysieke inspanning kan voor sommige groepen hulpvragers een goede remedie zijn voor het weer krijgen een positief zelfbeeld, het aanleren van discipline en het verkrijgen van structuur in het leven. De ChristenUnie ondersteunt initiatieven op deze terreinen.
- Het Elektronisch Kind-dossier komt er aan! De ChristenUnie ziet de gevaren voor de privacy, maar stelt het belang van de kinderen boven de eventuele ten onrechte aangebrachte schade aan de privacy van ouders. De ChristenUnie ondersteunt verdere uitbouw van elektronische gegevensopbouw rondom hulpverlening aan kinderen.
- De provincie bouwt verder aan netwerken tussen onderwijs, leerplicht, jeugdzorg en arbeidsvoorziening, om snelle en gerichte interventies mogelijk te maken.

Speerpunten gehandicapten

- De provincie zorgt voor mogelijkheden voor opleiding, arbeid, ontspanning en goede woonomstandigheden.
- De provincie bevordert, zo veel mogelijk in samenwerking met gemeenten en gehandicaptenorganisaties, provinciaal overleg over (arbeids)participatie van arbeidsgehandicapten en andere speciale personengroepen.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

- De provincie heeft een planningstaak op het gebied van het stichten van dagverblijven en gezinsvervangende tehuizen voor gehandicapten. De ChristenUnie wil dat de provincie ruimte blijft scheppen voor instellingen om op basis van een eigen identiteit te kunnen blijven functioneren.

Speerpunten ouderen

- De ChristenUnie maakt zich sterk voor extra aandacht voor de huisvesting en zorgverlening voor ouderen. Waar mogelijk moet de provincie projecten ondersteunen en stimuleren waardoor ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen; te denken valt aan aanpasbaar bouwen als norm, multifunctionele zorgcentra, netwerk van ouderensteunpunten etc.
- Zorg op maat is belangrijk, daarom moet er goed overleg zijn tussen de provincie, gemeenten, zorgaanbieders, ouderenbonden en het Regionaal Patiënten Consumenten Platform (RPCP).
- Initiatieven vanuit onze samenleving om te komen tot het oprichten van (identiteitsgebonden) hospices worden door de ChristenUnie van harte ondersteund. Wanneer thuis sterven niet kan, is opname in een hospice een goed alternatief. De provincie kan een startsubsidie verstrekken.
- De positie van allochtone ouderen verdient bijzondere aandacht.
- Dementie is een toenemend probleem in onze samenleving: mensen lijdend aan deze aandoening hebben recht op een optimaal aan hun omstandigheden aangepaste leefomgeving. De provincie draagt zorg voor beschikbaarheid van gegevens inzake de ontwikkeling van dementie, en stimuleert gemeenten en zorginstellingen in het nemen van hun verantwoordelijkheden.
- De toenemende vergrijzing is van invloed op vele provinciale beleidsterreinen. De provincie ontwikkelt een toekomstgericht integraal ouderenbeleid.

Speerpunten vrijwilligerswerk, mantelzorg en WMO

- Waar zouden we zijn in Nederland zonder vrijwilligers? Ondersteuning van vrijwilligersorganisaties en deskundigheidsbevordering van vrijwilligers verdienen aandacht van de provincie. Projecten voor vrijwilligers kunnen aanspraak maken op een financiële bijdrage van de provincie.
- Veel respect heeft onze partij voor de vele mantelzorgers in de provincie. Een platform mantelzorg, contactpunt mantelzorg en steunpunten voor mantelzorgers vindt de ChristenUnie belangrijk. De ChristenUnie ziet hierin ook een taak voor de provinciale overheid, zowel coördinerend als financieel.
- Speciale aandacht moet er zijn voor de jonge mantelzorger (met een zieke ouder). Projecten om alle problemen van deze jongeren in kaart te brengen en oplossingen te zoeken ondersteunen en initiëren wij.
- De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de WMO. Een nieuwe wet, die het nodige vraagt van de gemeenten. De ChristenUnie vindt dat de provincie moet beschikken over expertise om ondersteuning te bieden aan gemeenten die daarom vragen. Niet ter overname van verantwoordelijkheden.

Andere speerpunten

- De ChristenUnie stimuleert op provinciaal niveau initiatieven die gericht zijn op de bevordering van het gezinsleven en de betrokkenheid op elkaar in de samenleving.
- Zorgboerderijen zijn een niet meer weg te denken fenomeen in de zorg voor verstandelijk gehandicapten, ouderen, psychiatrische patiënten. Ter borging van de kwaliteit van de geleverde zorg ondersteunt de provincie initiatieven die leiden tot kwaliteitskeurmerken.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

ECONOMIE

Trends en uitgangspunten

Het is een zegen wanneer menselijke arbeidsinspanning vrucht draagt. Dat geeft persoonlijke voldoening en het is belangrijk voor de ontwikkeling van de samenleving.

Na een periode van iets verminderende economische welstand lijken de vooruitzichten voor de komende jaren positief, althans in financieel opzicht. En niet voor alle delen van het land in dezelfde mate. De westelijke provincies "boomen", terwijl in het noorden en zuiden van het land de vooruitzichten niet wezenlijk verbeteren.

Economische ontwikkeling is geen grootheid op zich: immers zij heeft gevolgen voor het ruimtegebruik, voor de infrastructuur, woningbouw en voor zaken als mens en milieu (rentmeesterschap). Economie wordt dus altijd in samenhang met andere beleidsvelden beoordeeld.

De ChristenUnie bevordert dat vestiging van industrie en dienstverlening plaatsvindt binnen randvoorwaarden die een goede ontwikkeling mogelijk maken en die tevens recht doen aan de belangen van milieu, natuur en landschap.

De economische, sociale en culturele dynamiek van de Nederlandse samenleving kunnen een hoge tol eisen in de persoonlijke levenssfeer. Teveel mensen hebben last van psychische problemen, arbeidsongeschiktheid en stress. De ChristenUnie is tegen een 24-uurs economie. De samenleving zou haar collectieve rustmomenten moeten koesteren en verdedigen.

Werkeloosheid blijft onder bepaalde groepen een aandachtspunt. Vooral de jonge, de allochtone en de langdurig werklozen verdienen bijzondere aandacht ondermeer door middel van gebruikmaking van provinciale fondsen. De taken van de provincie op sociaal-economisch gebied behelzen ook het scheppen van voorwaarden voor een optimale ontwikkeling op het gebied van werkgelegenheid, arbeidsmarkt en bedrijfsleven. De provincie moet daarbij initiërend, stimulerend en coördinerend optreden.

Speerpunten voor economie

- De ChristenUnie wil bestaande bedrijventerreinen die achterop zijn geraakt weer de goede weg op helpen. Daarbij speelt het beter gebruiken van de ruimte een belangrijke rol. Het stimuleren en faciliteren van overleg daartoe tussen provincie, gemeenten, Kamers van Koophandel en individuele bedrijven is daarbij kardinaal.
- Bedrijventerreinen die achterop zijn geraakt en ongunstig liggen ten opzichte van Infrastructuur, kunnen worden gesaneerd en herbestemd. De provincie speelt hierin een stimulerende en faciliterende rol. Waar mogelijk zal zij trachten EU subsidies te verkrijgen.
- De ChristenUnie vindt dat het milieu en de omgeving ruime aandacht verdient bij het vestigingsbeleid van bedrijven. Maar dat mag niet betekenen dat de provincie optreedt als vertragende factor, integendeel: de provincie zet zich in voor een snelle en soepele afwikkeling van vergunningaanvragen.
- Bedrijventerreinen dienen goed met OV bereikbaar te zijn en te blijven. Zonodig maakt de provincie daarbij in haar rol als OV-autoriteit gericht gebruik van alternatieve vormen van OV (regio-taxi, spitsbussen). De provincie stimuleert carpoolen door de aanleg van carpoolplaatsen bij gebleken vraag.
- Vervoer over water wordt krachtig bevorderd in samenhang met combiterminals. Het is goedkoop, zeker voor bulkgoederen. Investeren in bereikbaarheid over water is investeren in milieu.
- De ChristenUnie vindt dat maatschappelijk bewust en duurzaam ondernemen gestimuleerd moet worden. Wij staan daarom een ruimhartig subsidiebeleid voor op dit punt. De ondernemers moeten het maken, en de provincie kan helpen om "van de kant af" te komen.
- De afstemming tussen arbeidsmarkt en onderwijs kan verbeterd worden door inzet van provinciale middelen, maar vooral door het zijn van bruggebouwer tussen de twee. Onderwijs is vaak bovengemeentelijk van aard, de provincie kan daarin een meerwaarde betekenen.
- Participatie van achterstandsgroepen op de arbeidsmarkt is de ChristenUnie een zorg. Zij zal daarom bij provinciale aanbestedingen en opdrachten steeds bezien of het mogelijk is om de opdrachtnemer te verplichten om b.v. werknemers met een functiebeperking en jongeren in dienst te nemen. Ook verevening is daarbij een instrument.
- Energie is een schaars goed, en wordt het steeds duurder. De provincie stimuleert vormen van duurzame energie, ook voor het bedrijfsleven. Energiebesparingsprojecten worden gestimuleerd.

Speerpunten voor toerisme en recreatie

- Toerisme is een niet onbelangrijke economische peiler, ook voor het platteland. De provincie stimuleert het agro-toerisme, ook om de stedeling te wijzen op de noodzaak van een goed ontwikkeld platteland.
- Toeristische activiteiten mogen geen bedreiging voor de conditie van bijzonder cultureel en natuurlijk erfgoed vormen (duurzaam toerisme)
- Informatievoorziening voor de toerist is van groot belang. Het internet is daarbij een belangrijk medium, hierin dient te worden geïnvesteerd, zowel door VVV's als door ondernemingen binnen de toeristische sector.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

- Gevaarlijke, milieu- en dieronvriendelijke sporten zullen niet worden bevorderd. Sommige soorten van watersport, motorcross maar ook ongelimiteerd mountain biken door groene gebieden verstoren de noodzakelijke rust. Voor dit soort sporten worden duidelijk afgebakende terreinen aangewezen.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

MILIEU EN ENERGIE

Trends en uitgangspunten

Het provinciale milieubeleid van de ChristenUnie staat in het teken van de bijbelse opdracht om te bouwen en te bewaren. Wij zijn geen exploitanten van de wereld, maar beheren deze in het besef dat we haar door geven aan onze kinderen.

In onze welvaartsmaatschappij lijkt de zorg voor ons leefmilieu steeds meer een sluitpost te worden. Eigenbelang en economisch belang winnen het te vaak van het milieu. Regelmatig worden we echter ook met de neus gedrukt op het feit dat het eenzijdig prioriteit geven aan economische belangen desastreuze gevolgen kan hebben voor het milieu en voor de gezondheid van mens en dier. Daar waar het ons natuurlijk milieu betreft, wil de ChristenUnie duidelijke keuzes maken. In die keuzes willen wij niet alleen de belangen van onze generatie voor ogen hebben, maar ook die van de komende generaties.

Leefbaarheid en duurzaamheid zijn de sleutelbegrippen van het provinciale milieubeleid. Waar leefbaarheid en duurzaamheid nog onvoldoende aandacht krijgen, zijn de veiligheid, de gezondheid van mensen en de biodiversiteit in geding. De meest hardnekkige milieuvraagstukken worden aangepakt in het provinciale milieubeleidsplan en daarmee geeft de provincie meteen invulling aan de Europese en nationale wet- en regelgeving. Bijna tachtig procent van de activiteiten is gebaseerd op nationale wetgeving inzake milieubeheer, bodembescherming, geluidshinder en milieugevaarlijke stoffen. Verder geeft de provincie invulling aan de regelgeving van het rijk voor de luchtkwaliteit, bouwstoffen en vuurwerk en aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Europese richtlijnen inzake lucht, water en grondwater.

Daarnaast zoekt de provincie naar eigen accenten door het opstellen van regionale activiteitenagenda's, in nauwe samenwerking met gemeenten en andere partners.

Op milieugebied is het belangrijk dat er goede communicatie is tussen degene die wetten en voorschriften opstelt en de uitvoerder. Juist hier moeten we er voortdurend voor waken dat op papier alles goed geregeld is, maar dat de praktijk veel illegaliteit laat zien. De betrokken instanties werken vaak langs elkaar heen. Daarom pleit de ChristenUnie voor integrale omgevingsplannen, waarin streekplannen, waterhuishoudingsplannen en milieubeleidsplannen in elkaar worden geschoven tot Provinciale Omgevings Plannen. Bij de handhaving moet de provincie nauw samenwerken met gemeenten, waterschappen, Algemene Inspectiedienst (AID), de arbeidsinspectie en het Openbaar Ministerie.

De handhaving van verleende milieuvergunningen verdient een hoge prioriteit. Bij een geloofwaardig provinciaal bestuur past geen gedogen. Lik-op-stuk beleid draagt bij aan het naleven van de regelgeving.

Ons relatief hoge energieverbruik is een hardnekkig mondiaal vraagstuk. Het lukt niet om het energiegebruik te stabiliseren, laat staan om het substantieel terug te dringen. We moeten alle zeilen bijzetten om de doelstellingen van het Kyoto-protocol te halen en de uitstoot van broeikasgassen voor het jaar 2010 terug te brengen tot het niveau van voor 1990.

Energiebesparing verdient de hoogste prioriteit, maar het overschakelen van fossiele brandstoffen op duurzame, vernieuwbare energiebronnen (wind-, zonne- en getijdenenergie en biobrandstoffen) is eveneens hard nodig. Zo moet er een koppeling gelegd worden tussen duurzame energie en innovatiebeleid (win-win-situatie).

Onder het motto 'Think global, act local' is ook de provincie aan zet. De provincie moet een provinciaal energiebeleidsplan maken, op basis van een provinciale klimaatnota en een concreet uitvoeringsprogramma. De provincie moet zelf het goede voorbeeld geven.

Speerpunten milieu

- De provincie moet meer werk maken van een integrale benadering in de vergunningverlening. Bedrijven moeten alles bij één 'loket' kunnen afhandelen.
- Bij de handhaving moet de provincie beter samenwerken met de AID, arbeidsinspectie en OM.
- Het Verdrag van Aarhus verplicht overheden, en ook provincies, tot het openbaar maken van milieu-informatie en daarom moeten ook risicokaarten gewoon worden gepubliceerd.
- De problemen rond geluidshinder verdienen meer aandacht.
- De ChristenUnie stimuleert een duurzame stedenbouw door strenge eisen aan de bestemmingsplannen te stellen. Milieu- en energievriendelijk bouwen heeft hoge prioriteit.
- Op dit moment worden milieueffectrapportages (MER) te vrijblijvend benaderd. De ChristenUnie wil de consequenties van deze rapporten afdwingbaar maken.
- Het (subsidie) beleid bevordert het gebruik van eco-stroom en duurzame energiebronnen.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

- Een stringent beleid is nodig op het gebied van buitenreclame en horizonvervuiling langs provinciale wegen en in het open landschap.
- De sanering van vervuilde bodems, boven en onderwater, moet versneld worden. Het probleem dient echter ook bij de wortel te worden aangepakt: de lozing van milieuschadelijke stoffen moet nog verder worden teruggedrongen.
- Voor de regelgeving geldt de eis dat zij goed uitvoerbaar is. Voorlichting en educatie vergroten het draagvlak voor milieumaatregelen. Stimulerende acties voor het onderwijs, industrie en landbouw zijn noodzakelijk, terwijl ook de consumenten op hun verantwoordelijkheid moeten worden gewezen: een goed milieu heeft zijn prijs!
- Niet-biologische bestrijdingsmiddelen worden nog steeds op grote schaal toegepast in de landbouw, tuinbouw en bloementeel. De provincie ondersteunt initiatieven die leiden tot een vermindering van het gebruik van deze middelen.
- De recreatie is soms een bron van vervuiling. De provincie ziet er op toe dat de pleziervaart haar afval op een eenvoudige en verantwoorde manier kwijt kan, zodat het afval niet zonder meer over boord gaat of wordt geloosd.

Speerpunten energie

- In het Verdrag van Kyoto is Nederland verplichtingen aangegaan over het terugbrengen van de uitstoot van broeikasgassen. De provincie gaat expliciet na op welke wijze zij een bijdrage kan leveren aan het halen van de Kyoto-doelstellingen.
- De ChristenUnie vindt dat windmolens niet solitair, maar in clusters moeten worden geplaatst. De horizonvervuiling neemt daarmee af.
- De provincie stimuleert de kleinschalige opwekking van energie en de plaatsing van warmtekracht-installaties.
- De provincie maakt zelf werk van energiebesparing en klimaatbeleid: door de plaatsing van zonnepanelen op provinciale gebouwen, in de keuzes rond het eigen wagenpark, in het inkoopbeleidsplan, bij het inkopen van groene energie.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING

Trends en uitgangspunten

Nederland is dichtstbevolkt. Een klein land, waar we met ruim 16.000.000 mensen moeten wonen, werken en recreëren. Dat gaat niet zonder dat we vooruit kijken, plannen en regels maken. Dit gebeurt via democratische spelregels, met afweging van belangen van wonen en werken, natuur en landschap. Dat zijn soms pijnlijke beslissingen. Het provinciale bestuur heeft hierbij een belangrijke rol. De ChristenUnie hanteert op dit gebied een aantal uitgangspunten. Het ruimtelijke beleid moet mede ten dienste staan van de opdracht aan de mens om als rentmeester de aarde op een verantwoorde wijze te ontwikkelen en te beheren. Het gaat om een zorgvuldig omgaan met de schepping die door God aan ons is toevertrouwd. Bij het invullen en beheren van de ruimte moet rekening gehouden worden met de identiteit en diversiteit van het gebied.

Met de Nota Ruimte is gekozen voor een sturingsfilosofie waarbij het zwaartepunt van het ruimtelijk beleid bij de provincies is komen te liggen. De provincie moet die rol op een zelfbewuste manier invullen. Provincies en gemeenten moeten steeds meer de samenwerking opzoeken. Samen werken aan integrale gebiedsvisies en woonvisies.

De ChristenUnie vindt de totstandkoming van de Ecologische Hoofdstructuur belangrijk, en ziet die daarom als een belangrijke leidraad bij het nemen van ruimtelijke beslissingen.

Het woningtekort is nog steeds schrikwekkend, ook door de toenemende gezinsverdunding. Hoewel dat op zich voor een deel een betreuenswaardige ontwikkeling is, wil de ChristenUnie toch meedenken over werkbare oplossingen.

De woningbouw stagneert reeds een aantal jaren (in vrijwel alle provincies). Eén van de oorzaken is de provinciale regelgeving die vaak het wettelijk minimum overstijgt, en vaak onnodig complex is. Goedkopere woningen, geschikt voor starters, zijn schaars. De ChristenUnie steunt daarom plannen tot maatschappelijk gebonden eigendom van woningen. Speculatie wordt daarmee tegengegaan, en de woningen blijven in het bereik van de oorspronkelijke doelgroep.

Speerpunten voor structuurvisies

- In alle ruimtelijke plannen moet een verantwoord gebruik van de ruimte en een eerlijke weging van alle belangen voorop staan.
- Structuurvisies dienen interactief met tijdige en ruime inbreng van gemeenten, instellingen, burgers en andere belanghebbenden tot stand te komen.
- Streekplannen moeten voor de gemeentebesturen naar aard en schaal van de gemeente een redelijke ruimte bieden om tot eigen invullingen te komen.

Speerpunten voor wonen

- De provincie houdt voortdurend de kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar woningen bij.
- Kleinschalige uitbreidingen van kleinere kernen in de provincie moeten gerealiseerd kunnen worden. Bij de opstelling van plannen daartoe wordt extra rekening gehouden met de landschappelijke inpassing van deze nieuwbouw.
- Eerst benutten van mogelijkheden van inbreiding (bijvoorbeeld door herinrichting van een industriegebied) en vervolgens pas uitbreiden .
- Provincies moeten versnippering en verrommeling van de ruimte tegengaan, o.a. door te voorkomen dat elke gemeente alleen maar aan zijn eigen belang of alleen maar aan uitbreiding denkt.
- Grootschalige woningbouw is soms niet te voorkomen, gezien de nog steeds bestaande grote woningtekorten. De ChristenUnie schrikt daarvoor niet terug.
- De Provincie kan zich ontwikkelen tot een expertisecentrum op het gebied van woningbouw en bijbehorende milieu- en ruimtelijke vraagstukken, ter ondersteuning van gemeenten die daarom verzoeken. .
- De ChristenUnie bepleit een grondig onderzoek naar de mogelijkheden van versimpeling en onderlinge afstemming van provinciale regelgeving op het terrein van woningbouw.
- De ChristenUnie steunt plannen die leiden tot maatschappelijk gebonden eigendom van woningen. Speculatie wordt daarmee tegengegaan, en de woningen blijven in het bereik van de oorspronkelijke doelgroep.
- Woningzoekenden uit een bepaalde plaats of regio moeten zo veel mogelijk in die plaats of regio ook woonruimte kunnen vinden.
- De ChristenUnie streeft naar een evenwichtige spreiding van koop- en huurwoningen in diverse prijsklassen, en daarnaast naar revitalisering van de bestaande woningvoorraad. Ook mensen met een smalle beurs moeten goed kunnen wonen.
- In het kader van de Stedelijke Vernieuwing verleent de provincie (financiële) steun aan gemeenten die een intensief stads- en dorpsvernieuwend beleid voeren. Het voorkomen van achterstandswijken en het verbeteren van het woon- en leefklimaat in binnensteden verdienen hoge prioriteit.
- Om goederenvervoer over water te stimuleren wordt bij de aanleg van bedrijfs- en/of industrieterreinen optimaal aangesloten bij de beschikbare natte infra.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

VERKEER EN VERVOER

Trends en uitgangspunten

Een goede en moderne infrastructuur is van groot belang. Ongebreidelde uitbreiding van wegen onder het motto "Mobiliteit is fun" is i kortzichtig. Het dichtslibben van de steden en de opoffering van het landschap is het gevolg. De ChristenUnie laat zich leiden door drie criteria: veiligheid, omdat er mensenlevens mee gemoeid zijn, milieu effecten, omdat Gods schepping ermee gemoeid is, en leefbaarheid, omdat vervoer een onlosmakelijk onderdeel van ons dagelijks leefpatroon is. De keuzen tussen openbaar vervoer en wegen moet daarom voortdurend met elkaar in verband worden gebracht, ook bij de vestiging van bedrijventerreinen.

Ruimtelijke ordeningsbeleid legt veelal de basis voor het mobiliteitsbeleid. Hoe integraler deze twee beleidsterreinen benaderd worden, hoe beter. Dit vergt langetermijnvisie en meerjarige financiering.

Er moet bij het verkeersbeleid meer gedacht worden vanuit de gebruiker. Blijvende en toenemende aandacht is nodig voor voorzieningen voor ouderen en mensen met een functiebeperking.. Ook moet er rekening mee gehouden worden dat het reizigerspubliek van het OV voor meer dan de helft uit jongeren (onder de 25 jaar) bestaat.

In het personenvervoer krijgt het openbaar vervoer een steeds zwakkere concurrentiepositie ten opzichte van de auto. Er is in de afgelopen jaren teveel bezuinigd op het stads- en streekvervoer. Het openbaar vervoer moet een nieuwe impuls krijgen. Het bedrijfsleven kan betrokken worden bij het investeren in het regionale OV. Ook zij hebben belang bij het bestrijden van files.

Speerpunten voor verkeersveiligheid

- De ChristenUnie streeft naar een categorisering en herinrichting van het wegenstelsel volgens het concept 'duurzaam veilig'.
- De veiligheid van weggebruikers wordt verhoogd door zoveel mogelijk wegen voor snel en langzaam verkeer te scheiden. Extra aandacht voor fietsers en wandelaars.
- Wegen en bermen worden tijdigen milieuvriendelijk onderhouden. Hierop bezuinigen is geen goede zaak.

Speerpunten voor mobiliteit en bereikbaarheid

- De ChristenUnie wil onnodig autogebruik ontmoedigen door te zorgen voor aantrekkelijk collectief vervoer. Goede afstemming van de dienstregelingen van rail- en busverbindingen is belangrijk. De mogelijkheden van nieuwe vormen van OV, zoals light rail of Superbus vergroten de bereikbaarheid van de stad.
- De ChristenUnie vindt dat vrije busbanen (voor gewone bussen, maar ook voor nieuwe vervoersvormen zoals de superbus) een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan een goed functioneren van het OV.
- De ChristenUnie maakt zich sterk voor goede fietsenstallingen bij OV-knooppunten,
- De provincie stimuleert proeven met gratis openbaar vervoer
- Op het platteland wordt voorzien in een goede dekking van openbaar vervoervoorzieningen
- Goede bereikbaarheid per OV van het onderwijs, ook als dit de provinciegrens overstijgt ;
- De ChristenUnie zet in op meerjarige financiering van de Provinciale Verkeers- en VervoerPlannen.
- Files worden tegengegaan door voldoende doorstroom op doorgaande wegen, onder meer door de capaciteit af te stemmen op de verkeersintensiteiten; deze wegen worden zoveel mogelijk om woonkernen heen geleid,
- Liever minder dan meer op- en afritten van snelwegen (dit helpt tegen files en houdt lokaal bestemmingsverkeer van de snelweg; de kwaliteit van de provinciale wegen verdient dan wel extra aandacht).
- Het landschap moet zo min mogelijk doorneden worden met nieuwe wegen. Bij onvoldoende wegcapaciteit éérst kiezen voor verbetering en indien echt nodig verbreding van bestaande wegen;
- Water geeft mogelijkheden! In de keuzemogelijkheden van goederenvervoer geeft de ChristenUnie prioriteit aan vervoer over water. Dat geldt - indien zinvol - ook voor vervoer van afval en personen.
- Bij nieuwe wijken wordt, voor de oplevering gezorgd voor goed openbaar vervoer.
- Voor scholieren, woon-werkverkeer en toeristen wordt er een fietsenplan gemaakt en uitgevoerd. In dat plan is aandacht voor fietspaden, fietsenstallingen, verkeersveiligheid, bewegwijzering e.d. De provincie laat in samenwerking met gemeenten regelmatig de kwaliteit van het fietsnetwerk doorlichten.
- De provincie besteedt meer aandacht aan wandelaars door middel van een wandelprogramma, verbetering wandelroutes e.d.) Met spoorbeheerders wordt gesproken over behoud van spoorwegovergangen.
- De provincie werkt mee aan het doorberekenen van kosten van infrastructuur voor 'weidewinkels', die we overigens op zich niet toejuichen.
- Onderzoek naar en invoering van ongehinderd logistieke systemen. Dit distributieconcept gaat uit van gebundelde levering van goederen, dat wil zeggen dat goederen vanaf een goed bereikbaar distributiecentrum aan de rand van de binnenstad, met onbemande voertuigen deels ondergronds, deels bovengronds naar de winkeliers worden gebracht.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

LANDBOUW EN LANDELIJK GEBIED

Trends en uitgangspunten

Voor het platteland is de land- en tuinbouw de belangrijkste economische motor en sociale drager voor het platteland. Daarnaast speelt het landelijk gebied een essentiële rol als recreatiegebied voor stedelingen en als leefgebied voor allerlei planten en dieren. Gevarieerde natuurgebieden en aantrekkelijke landschappen zijn belangrijk voor de recreatie, en om iets te herkennen van de manier waarop God de wereld heeft geschapen. Daarom vindt de ChristenUnie het belangrijk om zorgvuldig om te gaan met de inrichting van het landelijk gebied. De identiteit van een gebied en de bijbehorende biodiversiteit zijn voor de ChristenUnie leidend bij het maken van afwegingen.

De provincie speelt een grote rol in het landelijk gebied. Het Rijk en de provincies maken via de Agenda Vitaaal Platteland en het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) werk van de integrale aanpak van het landelijk gebied. De beleidsruimte is weliswaar niet erg groot maar in Reconstructiegebieden en bij allerlei gebiedsgerichte projecten legt de provincie eigen accenten.

Het beleid rond natuur en landschap is gericht op de verbetering van de leefomgeving van mensen, planten en dieren. De instandhouding van de biodiversiteit is een verplichting, die we in internationaal verband zijn aangegaan en waaraan we ook op lokaal niveau een steentje moeten bijdragen. Bij het natuurbeleid staat de ecologische hoofdstructuur (EHS) centraal. De EHS is een groen raamwerk van bestaande en nieuwe natuurgebieden, die onderling zijn verbonden door een netwerk van ecologische verbindingzones. Op plaatsen waar bebouwing of infrastructuur barrières vormen, moeten faunapassages of ecoducten ervoor zorgen dat de dieren zich ongehinderd binnen de EHS kunnen verplaatsen. Het rijk geeft de provincies een regisseursrol als het gaat om de Nationale Landschappen. Als het volgende kabinet extra geld uittrekt voor de 'landschappelijke hoofdstructuur', dan doet de provincie naar rato mee.

Speerpunten voor landbouw en plattelandontwikkeling

- De provincie zet in op verdieping en verbetering van de landbouw. Om de agrarische sector als drager van het landelijk gebied te steunen, investeert de provincie in een economische en ecologische duurzame land- en tuinbouw.
- De provincie zet in op ondernemers die de landbouw willen verbreden. Nevenactiviteiten van agrariërs worden door de provincie gestimuleerd. Wij geven prioriteit aan de zorglandbouw, plattelandstoerisme, groene diensten, streekproducten en innovatieve projecten. In nauw overleg met de rijksoverheid moet de betaling van groene en blauwe diensten snel worden geregeld. De provincie draagt bij aan landschapsfondsen, waaruit de eigenaren worden betaald die het onderhoud en de verfraaiing van het landschapsbeheer oppakken.
- Indien de provincie met het oog op natuurontwikkeling beleid uitstippelt en er gronden onteigend moeten worden, zodat agrariërs daardoor geraakt worden, moeten er reële vergoedingen worden gegeven.
- De provincie stimuleert het particulier en agrarisch natuurbeheer, door er een redelijke vergoeding tegenover te stellen. De kwaliteit van het beheer moet daarbij voorop staan.
- De provincie blijft de biologische landbouw stimuleren: het doel is een aandeel van zes procent in het jaar 2010
- De provincie zorgt voor een agrobiedrijfsterrein, om daar extreem grote landbouwbedrijven te kunnen plaatsen.

Speerpunten voor kleine kernenbeleid

- Om de leefbaarheid op het platteland te bevorderen zet de ChristenUnie in op een stevig kleine kernenbeleid. Woningbouw voor een 'organische groei' is mogelijk. Er wordt naar aard en schaal passend bij de kern worden gebouwd. De provincie zoekt met gemeenten naar mogelijkheden om basisvoorzieningen in kleine kernen te handhaven of opnieuw te vestigen.
- OV op maat is een basisvoorwaarde. Het hergebruik van leegstaande agrarische gebouwen door nieuwe, bij het gebied passende economische dragers wordt gestimuleerd.

Speerpunten natuur en landschap

- De provincie toert niet aan de ambities voor de ecologische hoofdstructuur: de ontsnippering van natuurgebieden blijft een speerpunt in het natuurbeleid en de EHS moet in 2018 af zijn.
- De provincie zet zwaar in op de kwaliteit van de Nationale Landschappen en steekt daar zo nodig geld in.
- De realisering van 'Groen om de stad' verloopt erg traag en verdient een hogere prioriteit. De provincie moet werken aan 'rood-voor-groen'-constructies. Als er ergens wordt gebouwd, moet meteen het geld voor het bijbehorende recreatiegroen of de landschappelijke inpassing veilig worden gesteld.
- Bij de uitvoering van het Rijksbeleid op het gebied van natuur, recreatie en landschap stelt de provincie zich actief op richting burgers, belangengroepen en bewoners. Niet afwachtend, maar pro-actief. Dit verbetert de kwaliteit van de besluitvorming, en zal leiden tot minder bezwaarprocedures.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

WATERHUISHOUDING

Trends en uitgangspunten

Wij willen een veilig en bewoonbaar land hebben, met dijken die voldoen aan de normen en een goede waterzuivering. Goed rentmeesterschap en verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en voor toekomstige generaties betekent ook op verantwoorde wijze omgaan met het water. Wij streven naar gezonde en veerkrachtige watersystemen en naar een duurzaam gebruik ervan..

Klimaatverandering, bodemdaling en verstedelijking zetten de waterhuishouding onder grote druk. Klimaatverandering merken we o.a. aan een versnelde stijging van de zeespiegel, hevigere regenbuien, meer neerslag in de winter en meer verdamping in de zomer. Dit heeft gevolgen voor veiligheid, geeft wateroverlast, maar eveneens watertekort, verdroging en gevolgen voor de waterkwaliteit.

Het is de vraag of onze waterhuishouding op dit moment wel op orde is. Op sommige plekken is sprake van wateroverlast, terwijl elders problemen zijn met verdroging, bijvoorbeeld rondom diepe polders en bij grootschalige grondwateronttrekkingen. Tijdens hoogwaterperiodes op de rivieren in 1993 en 1995 en tijdens hevige regenval in 1998 ontstonden ernstige problemen. Deze gebeurtenissen waren de aanleiding om het beleid aan te passen. Belangrijk uitgangspunt voor het provinciale beleid is het concept 'integraal waterbeheer' ofwel 'duurzaam waterbeheer', vastgelegd in het 'Nationaal bestuursakkoord Water'. In 2015 moet het watersysteem op orde zijn en daarna op orde worden gehouden, rekening houdend met de veranderende omstandigheden. Duurzaam waterbeheer betekent dat eventuele knelpunten niet worden afgewenteld op volgende generaties, op andere milieucompartimenten of op andere regio's.

De ChristenUnie streeft naar een natuurlijk beheer van water, dat minder afhankelijk is van technische maatregelen. Daarom is het nodig dat water een uiterst belangrijk gegeven is voor ruimtelijke ontwikkelingen (een 'ordenend principe') en dat het een grote rol krijgt in de integrale beleidsontwikkeling.. In laaggelegen gebieden moet extra ruimte worden gemaakt voor wateropvang, terwijl er bij voorkeur in hooggelegen gebieden gebouwd zou moeten worden. Het automatisme van 'peil volgt functie' wordt vervangen door het streven naar grote peilvakken, waarin het uitgangspunt 'functie volgt peil' geldt.

Water moet worden vastgehouden, opgeslagen en afgevoerd. Voor de waterberging moeten overloopgebieden worden aangewezen. De ChristenUnie pleit voor een goede schaderegeling voor de landeigenaren. De wateropvang kan vaak worden gecombineerd met natuurontwikkeling. Een andere oplossing is het creëren van ruimte voor water door waterlopen tussen de dijken te verbreden en/of te verdiepen. De dijkverbetering blijft een voortdurend aandachtspunt, ook wat betreft de landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Het creëren van schone en ecologisch gezonde watersystemen vereist veel aandacht van de provincie en waterschappen. De waterkwaliteit voldoet op veel plaatsen nog niet aan de eisen, hoewel i het inzakken en zuiveren van afvalwater reeds fors is verbeterd. De provincie moet de komende jaren werken aan de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water (EKRW): de waterkwaliteitsdoelen worden in kaart gebracht en beheersplannen opgesteld, zodat het water in 2015 aan de kwaliteitseisen voldoet.

Speerpunten voor een goed waterbeleid

- De ChristenUnie zet zich in voor een heldere bevoegdheidsverdeling en voortvarende samenwerking tussen Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen.
- De provincie ziet er op toe dat de watertoets bij alle ruimtelijke plannen een serieuze plaats heeft. Het instrument van de watertoets wordt verder uitgewerkt.
- De vervuiling van grond- en oppervlaktewater wordt krachtig aangepakt, onder andere door:
 - a. het verder instellen van beschermingszones voor drinkwatergebieden;
 - b. het terugdringen van het gebruik van niet-biologisch afbreekbare bestrijdingsmiddelen;
 - c. het tegengaan van verrijking door nitraten en fosfaten;
 - d. het verminderen van thermische verontreiniging
- In de strijd tegen verdroging wil de ChristenUnie bij het produceren van drinkwater meer oppervlaktewater gebruiken, in plaats van grondwater.
- Verdrogingsbestrijding betekent soms stoppen met pompen (rondom diepe polders en bij grootschalige grondwateronttrekkingen).
- De provincie heeft het strategisch (grond)waterbeheer, het operationeel beheer ligt echter bij waterschappen en gemeenten. Provincie mag gemeenten daarin goed achter de broek zitten.
- Samen met de drinkwaterbedrijven en gemeenten stimuleert de provincie zuinig gebruik van drinkwater, zo mogelijk door een koppeling van rioolrechten aan het watergebruik.
- De provincie zet samen met de rijksoverheid en de andere provincies zwaar in op de mogelijkheden voor verwerking en hergebruik van bagger, als alternatief voor stortplaatsen.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

KUNST, CULTUUR, CULTUREEL ERFGOED EN SPORT

Trends en uitgangspunten

Kunst en cultuur zijn vensters van onze beschaving. Kunst en cultuur weerspiegelen onze waarden en normen, onze identiteit als mens, als dorp, stad, provincie of land. Het omvat onder meer beeldende kunst, literatuur, podiumkunst, muziek, monumenten, architectuur en landschapsinrichting. Bibliotheken en musea zijn belangrijke conservators en overdragers van kunst en cultuur.

Juist kunst en cultuur zijn niet waardenvrij.

Artistieke kwaliteiten zijn een gave van de Schepper, en mogen tot Zijn eer worden ontplooid. Kunsten kunnen het leven en de samenleving verrijken. De provinciale overheid heeft de taak kunstuitingen te stimuleren en zorg te besteden aan het behouden van het culturele erfgoed. De provincie heeft een rijke cultuurhistorie waar we zuinig op moeten zijn. Immers: kennis van onze geschiedenis geeft zicht op de toekomst.

Kunstzinnige vaardigheden behoren tot de gaven die God aan mensen geeft. Kunst en cultuur verdienen een grote uitingsvrijheid, maar de ChristenUnie is tegen uitingsvormingen die godslasterlijk of discriminerend zijn, dan wel op het gebied van zedelijkheid fatsoensnormen overschrijden. Onder deze beperkende voorwaarden kan de provincie cultuur stimuleren door stimuleringspremies te verlenen.

De ChristenUnie is voorstander van een breed gedragen, zelfstandige regionale omroep. Hoewel wij de programmering niet op alle punten kunnen toejuichen, zien we wel het belang van deze omroep: zij geeft in tegenstelling tot de landelijke zenders wél aandacht aan de eigen woonomgeving. Daarnaast heeft zij de onmisbare functie van rampenzender. Met name deze laatste functie verdient een bredere bekendheid bij de inwoners.

De ChristenUnie is een sterk voorstander van een bereikbare en betaalbare bibliotheek. Landelijk gezien is er evenwel sprake van een verminderde belangstelling voor de producten van de bibliotheken: de hoeveelheid uitleningen neemt behoorlijk af. Dat betekent dat de bibliotheken zich verder moeten beraden over hun functie voor de samenleving. Wat de ChristenUnie betreft kan dat betekenen dat de bibliotheek zich verder ontwikkelt tot ontmoetingsplek van mensen rondom de informatie.

De Provincie heeft een stimulerende en faciliterende rol op het terrein van de amateursport (breedtesport!) en gehandicaptensport. Dit moet uitkomen in het stellen van prioriteiten bij subsidiëring van sportactiviteiten. De ChristenUnie ziet geen voordelen voor de Provincie bij het (financieel of anderszins) deelnemen aan grootschalige sportevenementen die qua uitstraling het niveau van de provincie overstijgen.

Speerpunten cultuur

- Regionale cultuur vinden wij belangrijk, de eigen identiteit van de provincie willen wij graag behouden. En dan denken we aan: (streektaal) streekgeschiedenis, folklore, regionale bouwkunst etc. Regionale musea kunnen van de provincie financiële steun ontvangen.
- De ChristenUnie wil een cultuurdebat bevorderen over waarden en normen in de kunst en de rol van de provinciale overheid daarbij.
- De doelen van een meerjarig cultuurbeleid moeten gericht zijn op vergroting van de cultuurdeelname van afzonderlijke doelgroepen. Ook moet er meer ruimte zijn voor diverse vormen van amateurkunst waarin meerdere stijlen een plaats kunnen krijgen.
- Traditionele kunstvormen of kunstuitingen zijn voor de ChristenUnie net zo waardevol als experimentele of vernieuwende kunstvormen. Dit moet tot uitdrukking komen in het subsidiebeleid van de provincie.
- Publieke kunstuitingen mogen de religieuze en levensbeschouwelijke overtuigingen en gevoelens niet kwetsen. Voor een evenwichtige beoordeling (subsidietoets) hiervan dient er op provinciaal niveau een debat plaats te vinden, met als resultaat een kunstcode als waarborg.
- De ChristenUnie vindt dat het beleid over het cultureel erfgoed oog moet hebben voor de mogelijkheden die onderwijs en toerisme te bieden hebben.
- Het gebouwde en mobiele erfgoed blijft zich verheugen in een aanhoudende belangstelling van de ChristenUnie (monumentale kerken bijvoorbeeld).

Speerpunten media

- Aandacht voor een reële verdeling van de zetels in de programmaraad van de Omroep: alle (religieuze) groepen dienen zich daarin te kunnen herkennen.
- Aandacht voor de kwaliteit van de programma's.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

FINANCIËN EN BEHEER

Trends en uitgangspunten

Bij het besteden van de provinciale middelen is de ChristenUnie van mening dat de publieke gerechtigheid uitgangspunt en doel van het beleid moet zijn. Daarmee bedoelen we dat gemeenschapsgeld om een rechtvaardige en verantwoorde manier van verdelen vraagt. De Provincie beschikt vaak over te weinig financiële middelen om de taken die haar, onder meer door het rijk, zijn opgedragen op adequate wijze uit te voeren. De overdracht van Rijkstaken aan de provincie is daarom alleen aanvaardbaar, als het Rijk de middelen in voldoende mate vergoedt en de bevoegdheden volledig worden overgeheveld.

De provincie ziet af van een concurrentiestrijd met andere provincies en – in dat kader- het realiseren van prestigeprojecten.

De herkenbaarheid voor en de betrokkenheid van de burgers bij het eigen provinciaal handelen wordt bevorderd door een doorzichtig beleid op basis van de eigen financiële middelen.

Speerpunten voor financieel beleid

- De reserves, fondsen en voorzieningen worden regelmatig geëvalueerd op aantal, inhoud en doelmatigheid.
- Het subsidiebeleid is er primair op gericht om het particulier initiatief te stimuleren en dient niet om samenwerking af te dwingen, als dat ten koste gaat van de identiteit.
- Subsidieverlening gebeurt terughoudend. In principe hoort subsidie een bijdrage in een tekort te zijn. Criteria voor subsidieverlening zijn:
 - a. de activiteiten moeten duidelijk zijn en door particulieren voldoende ondersteund worden.
 - b. de activiteiten mogen niet in strijd met de normen van Gods Woord of het recht zijn.
 - c. er dient nauwkeurig gecontroleerd te worden of het bedrag is besteed aan de gestelde voorwaarden, eventueel worden gelden teruggevorderd.
- Bij het verlenen van subsidie mag de provincie, bij fusies, geen voorwaarden aan instellingen en organisaties opleggen, die de identiteit in gevaar brengen.
- Eigen provinciale belastinginkomsten, zoals de provinciale opcenten motorrijtuigenbelasting, behoren niet te ver uit de pas te lopen in vergelijking met andere provincies, om onredelijke en voor de burgers onbegrijpelijke verschillen in belastingdruk te voorkomen.
- De mogelijkheid van toepassing van PPS-constructies (Publiek-Private Samenwerking) dient naar gelang van aard en doel van het project zorgvuldig te worden bestudeerd.
- Provinciale staten zien er op toe dat de provinciale opcenten pas mogen worden verhoogd, als alle andere financiële beleidsinstrumenten zijn benut. De inkomsten stijgen al automatisch door het toenemende wagenpark, zowel in aantal als gewicht.

Model verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2007-2011

De missie van de ChristenUnie

De ChristenUnie wil de samenleving dienen door haar meer te laten functioneren naar Gods wil. Daartoe streeft zij ernaar op elk politiek niveau zo krachtig mogelijk vertegenwoordigd te zijn. De ChristenUnie fundeert haar opvattingen over de politieke vraagstukken van vandaag op het Woord van God.

De ChristenUnie wil een politieke partij zijn die midden in de samenleving staat en haar in beweging brengt, terug naar Gods bedoelingen. Zij mobiliseert mensen, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kerken om samen na te denken over haar politieke boodschap en om acties te ondernemen die bijdragen aan een realisatie van de missie. Dat vraagt van onze partij een voortdurende inspanning om christelijke waarden te vertalen in (publieke) normen voor de overheid en de samenleving.

Verklaring van de ChristenUnie

Wij, leden van de ChristenUnie, hebben ons verenigd om vanuit ons christelijk geloof invloed uit te oefenen op het bestuur van ons land en in de samenleving. Gelovig luisterend naar het Woord van God en met een open oog voor de werkelijkheid zoeken wij naar zijn wil. We laten ons daarbij aansporen door Gods opdracht om Hem lief te hebben en ook onze medemensen. We willen dat de overheid de geestelijke en politieke vrijheden waarborgt, opdat God naar zijn Woord gediend kan worden.

Van die vrijheden willen we gebruikmaken om onze christelijke overtuiging in de politiek en in de maatschappij uit te dragen. Wij zijn ervan overtuigd dat de God die wij belijden en willen dienen, ook door de overheid en in de samenleving gehoorzaamd en geëerd behoort te worden. Een overheid die Gods geboden in praktijk brengt, dient het welzijn van de samenleving. God heeft alles volmaakt geschapen. De wereld is echter aangetast door de ongehoorzaamheid van de mens. Daarom heeft de samenleving gezag nodig, dat het kwaad indamt en tegengaat.

Vanuit onze overtuiging komen wij op voor het recht van allen die deel uitmaken van onze samenleving en ook streven wij naar gerechtigheid in internationale betrekkingen. Deze overtuiging plaatst de actuele politiek in het perspectief van Jezus Christus, wie alle macht is gegeven in hemel en op aarde. Door Hem is er uitzicht op een leven over de grenzen van de huidige wereld heen. Vanuit dit vertrouwen zoeken wij gedreven naar de steun van allen die met ons deze politiek willen steunen en bevorderen. We doen dit alles in het besef dat we afhankelijk zijn van God en bidden om de leiding van de Heilige Geest.